

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVIII. Ч. 215. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 14-го

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

№ 215. Jersey City, N. J., Saturday, September 14, 1940.

VOL XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЛЯ ГВАРДІЯ ВИСКАЗУЄТЬСЯ ЗА РУЗВЕЛТА

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія виголосив минулого четверга через радіо промову і в ній виразно заявив, що буде підтримувати Рузвелта. Він не лиш вихваляв Рузвелта, але також чорними красками змалював републиканського кандидата Вилкого, закидаючи йому, що той репрезентує інтереси великих фінансистів, а також належав колись до політичної корупційної машини Нью Йорку, Темні Голу. „Я волю знані недовірки Рузвелта, ніж незнані чесноти Вилкого“, говорив Ля Гвардія. Сам Ля Гвардія свою політичну кар'єру започаткував у Републіканській Партії і дотепер його дехто вважає „републиканцем“.

ВИЛКІ ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ

РОШВІЛ. — Вендел Вилкі, републиканський кандидат, виїжджаючи в виборчу поїздку, що простягатиметься на 7,500 миль, заявив, що він поверне назад до головної своєї виборчої квартири вже як „президент Злучених Держав“. Він підкреслює, що бореться не за особисті справи, тільки за певні засади, за дальшу долю Америки, якій в сучасну пору грозять зо середини більші і менші диктатори. Вилкі таврував по імені „босів“ політичних машин — Фліна з Брукліна, Ля Гвардію з Нью Йорку, Френка Гейга з Джерзі Сіті, Неш-Келія з Шікаго і Темні Гол в Нью Йорку. Він говорив, що ці політичні машини разом з своїми „босами“ представляють погану загрозу для демократичних інституцій Америки. А третя каденція Рузвелта допоможе тим місцевим диктаторам тільки ще більше вкорінитись у суспільне життя. В часі своєї виборчої подорожі Вилкі виголосить шістьдесят кілька промов.

Перед виїздом він мав короткі наради зо своїм заступником МекНейром, губернатором з Мінесоти Стасеном та головою републиканського національного комітету Мартіном в цілі усталення справи відволати примусової військової служби. За натиском Вилкого ця справа порішена так, що републиканські представники в конгресі не повинні відволати на 60 днів примусової військової служби.

СХОДИЛИ РЕДАКТОРІВ ЧУЖОМОВНИХ ГАЗЕТ

НЮ ЙОРК. — Минулого четверга вечером, заходом східного департаменту в републиканським національним комітеті відбувся в готелі Вальдорф-Асторія обід, получений з промовами в користь републиканського кандидата Вендела Вилкого. Товстмайстром обіду був директор цього департаменту, п. А. Долес, який виголосив до зібраних редакторів і видавців чужомовних газет зо стейтів Нью Йорк, Пенсильванія, Конетикат та Масачусетс, промову. Приявних було поверх сотки. Серед промовців говорив також голова славянського відділу републиканського комітету, п. Яров. Вендел Вилкі прислав зібранню привітну телеграму, в якій накликав чужомовних редакторів і видавців причинитись до тої боротьби, яка ведеться нині в Америці за основні засади свободи і демократії. Привіт прислав також ньюйорський прокуратор Томас Дюї.

ПОТВЕРДЖЕННЯ КАМАЧА НА ПРЕЗИДЕНТА

МЕКСИКО СІТІ. — Мексикавський конгрес потвердив Авіля Камача на мексиканського президента. Водночас конгрес заявив, що будучий президент Камачо був вибраний президентом підчас одних із найчистіших виборів величезною більшістю голосів, бо 16 до одного.

ФІЗИЧНА ГОТОВІСТЬ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт поручив одному чільному американському атлетові, Джанові Келеві, щоб він виробив широко закреслений план для цілих Злучених Держав Америки, як вдержувати людей, головню в віці від 21 до 40, в здоровій фізичній стані. Бо американці мякнуть, говорив президент і треба їх загартувати вправами та відповідним життям. Келі має виробити план, як цього довершити.

ВИРІВ ВУГЛЯ І НАФТИ З ХАБАЗЗЯ

ДІТРОЙТ. — На річній зїзді хеміків вчені демонстрували, що той процес, який природа переходить кілька мільонів літ, щоб втворити вуголь, чи нафтову ролу, учені в лабораторії можуть довершити впродовж години. Вони показували, що з ріжного хабазза, зокрема морського, можна виробити вуголь та нафту. Вони далі зазначили, що цей виріб в практиці годі примірити, бо цей виріб буде непоплатний. Але коли вуголь і нафта зачнуть вичерпуватись, тоді наука візьметься за цей виріб.

ДУШЕГУБ ПРИЗНАВСЯ ДО ВИНИ

НЮ ЙОРК. — Віто Гуріно, який попереднього дня в напів божевільнім стані прибіг до одної церкви і там почав кричати, що бандити з його шайки хочуть його вбити, тепер признався перед поліцією, що як чільний член із „вбивчого синдикату“, власноручно поповнив чотири морди. Поліція думає, що він брав участь також в інших душегубствах.

ЗАВВАГИ РОБІТНИЧИХ КОЛ НА АДРЕСУ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — Предсідник Американської Федерації Праці, Вільям Грін, заявив, що промова Рузвелта виголошена пару днів тому на конвенції юні шоферів і погоничів, була знаменита і з точки погляду робітництва приемлива. Ньюйорська рада Конгресу Промислових Організацій, конкуруючого з А.Ф.П., ухвалила резолюцію, в якій таврується адміністрація Рузвелта і Демократичної Партії, та закликається робітництво не давати всеїлої і беззастережної піддержки жадній партії.

ЖАХЛИВИЙ ВИБУХ У ФАБРИКАХ ПОРОХУ ТА ДИНАМІТУ

В фабриці пороху і динаміту, „Геркулес Палвер Ко.“, в Кенвил, Н. Дж., наступив минулого четверга в полудне страшний вибух, який знищив чимало будівель, та потягнув за собою чисельні жертви в людях. Дотепер нараховано вбитих 27 осіб, а 25 бракує і після всякої правдоподібності вони також мусіли зазнати смерті. Крім того коло 200 є ранених, з них великий відсоток тяжко. Вибух був такий сильний, що в довколишніх домах повиса-джувава шибби й до основ потряс будинками. Втрати в майні виносять мільон доларів. Згадана компанія дістала в останніх часах великі замовлення для американської армії.

Директор фабричних робіт, Гонт, заявив, що так як тепер стоять справи нема жадних даших думати, що вибух повстав внаслідок сїботажу. Менші і більші вибухи в фабриках пороху і динаміту все трапляються і з тим виробники мусять числитись.

Підчас минулої війни ці вибухи були частіші, ніж у мирний час. Не лиш тому, що підчас війни фабрики побільшують виріб, але також тому, що ворожі агенти навмисно підпалюють фабрики зброї і амуніції. В часі минулої війни в тих самих околицях були жахливі вибухи в Блек Том і Кінгсленд. Як опісля виказали доходження вибухи викликали німецькі агенти.

ОШУСТИ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ

Ньюйорський суд розглядає одну справу, яка побиває найбільш фантастичні повісті. В тій справі обвинуваченим є один канадієць, що має два назвища, Альфред Мивил і Джан Петон. Ось цей Мивил чи Петон на спілку з одним австралійським летуном Руком, що тепер зголосився до англійської авіації, створили були в Нью Йорку компанію, яка ніби мала мати десятки, а навіть сотки кораблів. На ріжні становища вона заздалегідь понаставляла наївних людей „портовими адміралами“, „портовими капітанами“, також ріжними урядниками, наставниками, то що. Ошусти сфальшували також телеграму від тодішнього англійського прем'єра Чеймберліна, мовляв, той телеграфічно їх закликає до Англії, щоб прийшли переговорювати в цілі устійнення праці, яку ця компанія мала виконати для Англії. А що на поїздку треба було грошей, легковірні „адмірали“ і „капітани“ зложили шість тисяч доларів. Звітдам представник цієї компанії повідомляв, що все гаразд, що англійський уряд дає 12 мільонів доларів і т. п. Кінець кінців ця справа знайшлась перед судом.

„СТАЛЕВА ЗАСЛОНА“ ДОВКОЛА ЛОНДОНУ — НОВА ОХРОРОНА ПЕРЕД НІМЕЦЬКИМИ НАЛІТАМИ

Скріплено довкола британської столиці протилетунську охорону в такий спосіб, що вже говориться про „сталеву куртину“, якою поясняється те, що шестий день скріпленого німецького повітряного наступу на Лондон пройшов доволі „спокійно“. Та проте люди перебули ніч в скоронишах, бо ще не цілком певні, як ділає нова оборона. Тепер так є, що ночами життя в місті цілком погасає. Не видно ніде навіть таксівок, що цілком зрозуміле. Коло 9 години вечером всьо іде в підземелля спати. Театри, ресторани і місця забав замикаються.

Ліста лондонських втрат за минулих п'ять днів німецького бомбардування виносить 1,175 вбитих і 4,500 покалічених.

ІТАЛІЯ БЕРЕТЬСЯ НАСТУПАТИ НА ЄГИПЕТ

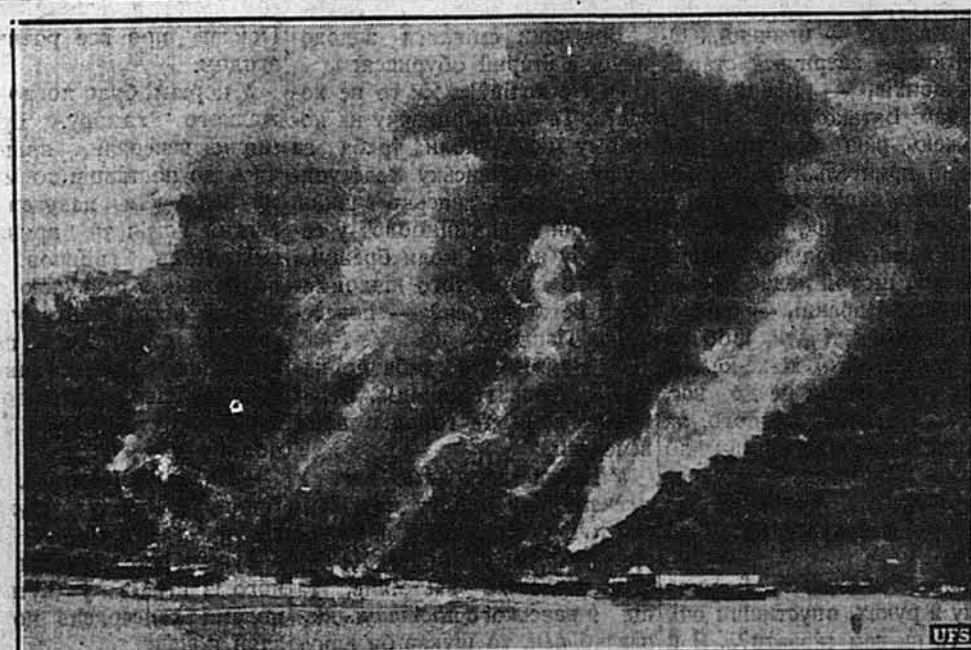
Коли брати під увагу те, що пишеться в італійських газетах, то генеральний італійський наступ в Африці на Єгипет і британський Судан уже зачався. Ніби має машерувати на Єгипет та італійська армія, що була згромаджена в Лівії. Та офіційні британські джерела нічого не згадують про таку офензиву. Зате італійське радіо заповіло, що зачались в Африці посилені воєнні операції.

ЗБІЛЬШЕННЯ БРИТІЙСЬКИХ СИЛ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ

Вірджінію Гайда, фашистський редак-тор, що завжди добре обзнайомлений з ходом справ, подає, що Велика Британія звільнила з англійських вод найкращі контрторпедовці й вислала їх на Середземне море. На їх місце прийдуть до Англії старі контрторпедовці, що їх Англія дістала від Злучених Держав. Це годиться до певної міри з тим, що заповів британський прем'єр Чорчил, коли казав, що вже вислано більші сили до Африки і на Середземне море.

ВСТУП ДО НАПАДУ НА АНГЛІЮ

Ось так глядять в Італії на воєнні операції, що мають вдарити в Єгипет, який вважають життєвою струною британської імперії. Ось ті операції мають також до певної міри влекшити напад на англійський острів.

НІ, ЦЕ НЕ АНГЛІЯ: ЦЕ КИТАЙ. — Ми вже й забули за війну в Китаю. Це вид міста Чунккінга, китайської столиці, що горить від запальних японських бомб. Огонь знищив цілу квадратну милю будівель у самому серці цього старинного міста.

ДВА МІЛІОНИ БРИТІЙСЬКИХ ВОЯКІВ ЖДУТЬ НА НІМЕЦЬКИЙ НАПАД

ЛОНДОН. — Англійські військові знаві св'ято переко-нані, що німці не зможуть зайняти Англії. І ледви, чи змо-жуть висадити на британський беріг якунебудь малу части-ну війська. Ціле британське побережжя є завалене британським військом. Скуплено там найменше два мільйони воїнів, бо надіються, що німці таки захочуть спробувати напасти на Англію, та що це може статись кожного дня. Бритійці переконані, що коли іде про Англію, то над нею панує такі британська повітряна фльота. Знову на морі британська фльота ще навіть не рушена. Два мільйони британського вій-ська дасть собі легко раду з німецькою піхотою, фльота бу-де нищити німецькі конвої, якими будуть німці перевозити війсь-ко, а Королівська Повітряна Сила, себто літаки, зведуть боротьбу з німецькими літаками.

„БЛОФКРІГ“, А НЕ „БЛІЦКРІГ“

ЛОНДОН. — Так тепер називають в Англії наїстівські намагання завоювати Англію, чи там Бритійську імперію, далі кажуть, що війна мусить тривати так довго, поки Гітлер не буде цілковито знищений.

СОВЕТИ ПРО НІМЕЦЬКИЙ НАПАД НА АНГЛІЮ

МОСКВА. — Советські військові обговорюють справу ні-мецького наїзду на Англію. Іде їм про те, чи Німеччина змо-же здобути Англію. І приходять до такого заключення, що це буде можливе тільки тоді, коли Німеччина здобуде в пев-ному часі шілковиту перевагу в повітрі. Кажеться далі, що вже багато часу втрачено, бо Англія дістала повно літаків зо Злучених Держав. Та проте вона ще не є рівна Німеччині щодо повітряної сили. Та це буде тривати дуже коротко. Якщо в тому часі Німеччина не поконеа Англії, то справа для неї пропала. Пізніше Англія буде сильніша від Німеч-чини також і щодо летунства.

СОВЕТСЬКЕ РАДІО ПРО НІМЕЦЬКИЙ УСПІХ

ДАБЛІН. — В Ірландії офіційно заперечують, щоб нім-ці були в Ірландії, себто, щоб вони виладували там якусь військову частину, як це передало московське радіо.

НЕ ПІДУТЬ ПРОТИ ІТАЛІЇ

АТЕНІ. — Повідомляють з Москви, що грецький посол домагався від Советів об'янки допомоги на випадок, якби Італія заатакувала Грецію. На те не дістав він такої відпо-віди, з якої можнаб вносити, що Совети пішлиб проти Італії.

ДОСТАРЧАЮТЬ НІМЕЧИНІ НАФТУ

МОСКВА. — Советська „Правда“ подає, що Совети до-ставляють Німеччині нафту, яка пливе Чорним морем до Дніпра, а з Дніпра через Київ і канал Дніпро-Буг до Берестя.

ДОМАГАЮТЬСЯ ГОЛОСУ В СПРАВІ ДУНАЮ

МОСКВА. — А. Вишинський, советський підкомісар загра-ничних справ, заявив німецькому амбасадорові гр. Шуленбур-гові, що СССР граничить з Дунаєм і тому зацікавлений в дунайському воєнному шляху. Домагався скликання конфе-ренції, на якій зміненоб міжнародний статут, що регулює плавбу Дунаєм.

НОВИЙ СОВЕТСЬКИЙ ПРОТЕСТ

МОСКВА. — Совети знову запротестували перед румунським урядом проти „непорядків“, що існують на румунсько-советській границі. Кажуть, що прийшло до стрільниці на границі, недалеко Черновців. „Спровокована“ советська сте-жа мала бути „змушена“ відстрілюватись. Совети також при-гадують, що не дістали відповіди на попередні протести в справі „румунських провокацій“.

НАЛІТИ НА БЕРЛІН ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

БЕРЛІН. — Не зважаючи на німецькі пляни напад на Англію, британська повітряна фльота постійно атакує німецькі пристави, а зокрема Берлін. Підчас останнього налету бом-бардовано в Берліні між іншим і Темпельгоф, що є най-більшим у світі летунським полем.

ДАЛІ ВІДГРОЖУЮТЬСЯ

БЕРЛІН. — Німецька преса повна нападів на Англію, зокрема на Чорчіла за те, що „допустили до війни“. Най-більше обурена вона за те, що британці називають німців „варварами“ за їхне нищення цивільного населення та бом-бардування Лондону. Каже, що „Англіїцї на те все заслу-жили“ та заповідає, що буде ще гірше.

ОСТАНЕ НЕВТРАЛЬНОЮ

ЛЬОЗАН (Швейцарія). — Швейцарський президент, д-р Пілет-Годаяз, заявив, що Швейцарія рішена остати неутраль-ною без уваги на те, скільки через те не потерпілаб.

ПРОТИ ЛЮПЕСКУ

БУКАРЕШТ. — Ненависть проти любки бувшого короля Кароля зростає з кожним днем. Казав ген. Антонеску, те-першій диктатор, що вона, Магда Люпеску, хотіла намови-ти молодого Михайла, що став королем, щоб покидав Руму-нію і втікв разом з батьком. Люпеску є вже тепер в Іспанії. Газети подають, що прибула з коло 20 псами і Каролем, що виглядає дуже перетомленим і здезервованим.

ПУСКАТИ В РУХ ЗОЛОТО

РИМ. — Таке дораджують Злученим Держavam італій-ські економісти, коли „вісц“ виграє війну. Кажуть, щоб Аме-рика купувала товари за золото, бо інакше „вісц“ злікдує золоту валюту.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошується мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УЧІТЕСЯ БРАТИ МОЇ!

Не знаємо, чи є в світі друга мова, що зазнала б стільки кривд і стільки переслідувань та глузувань як мова — українська. І вже з того одного боку культурна й свободолюбна людина повинна відчувати до цієї мови певну симпатію, бо далі існування і розвій цієї мови, це свого роду гарантія того, що ніяке, навіть найгрубіше насильство й варварство, не може ніколи знищити ідеї, коли є живі люди, що цю ідеєю дорожать, що за неї готові терпіти, а то й життя віддати. А такою ідеєю є теж і українська мова. І це тому, що з тою мовою є якнайтісніше зв'язані ідеали свободи і вільного культурного розвитку народів. Саме за такі ідеали ту мову страшно переслідувано, й то сотками літ. За свою ідейну, загально-людську основу — та мова й тепер терпить, страждає. І то до такого ступня, що американська земля являється сьогодні одинокою землею на світі, де може справжнє українське слово вільно гомоніти та де українською мовою можна свобідно висказувати й обороняти ті високі клічі свободи, які є в американській душі а яких символом є для нас теж і переслідуване в Європі українське слово.

Нагадаємо це з початком нового шкільного року. І то як старшому так і молодшому нашому поколінню в Америці. Нагадаємо тим, що шойно прибули з Європи, як і тим, що є вже тут десятки літ вільними і справжніми американськими громадянами. Бо це до них відноситься у першу чергу слова Тараса Шевченка про ту Матір, яку не слід забувати, бо за це теж і сам Бог карає...

Маємо українські школи. Вони повні різних недомогань, про що всі ми добре знаємо. Але є й добрі школи. І є вже різні нагоди вивчити українську мову й поза школами. Є школи, де вже вчать фахові сили. І є школи з такими недомоганнями щодо науки, що їх можна тепер при добрій волі легко направити, що й треба зробити. Але в першу чергу треба таки зараз подбати про те, щоб ті школи, які є, були заповнені нашими дітьми.

А й та молодь, що тут роджена, повинна теж, коли вже доходить до старшого віку, виявити свою вищу культуру, себто зацікавлення теж і українською школою, а зокрема українською мовою. У тім часі, коли ведеться така величезна боротьба з насильством, а в обороні людської свободи, та молодь, що походить з української крові, не може бокувати від тої боротьби. Вона мусить бути її учасником. І тимсамим помагати, щоб насильству прийшов кінець. Та щоб так було, треба знати і про те найбільше насильство в Європі, яке ще й досі є над Україною і українським народом. Вивчити мову того народу, якому навіть мову відбирається, є не тільки культурним, але й ідейним поступком, змаганням до знищення в світі насильства, грубої сили. Таке поступовання не є „проти Америки“, а „за Америку“, за ідейну, культурну, свобідну і поступову Америку.

3 ВІСТЕЙ ПРО УКРАЇНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ**З ШВАЙЦАРІЇ.**

Нас повідомляють про „тяжкі положення 12,000 українських полонених, що знайшлися в Швейцарії“. Прохання доки не надсилали їм українську пресу (бодай по десять примірників) і слати на таку адресу: Prof. Emil Nizankivskij, Leysin, Suisse-Switzerland.

З НІМЕЧЧИНИ.

З численних українських полонених що потрапили в німецький полон разом з польською армією вже багато вернули домі в села. Але, як доносять „Краківські Вісті“ з 26. серпня б. р., це дуже багато залишилось українців в таборах, або в Німеччині на праці, або їм нікуди вертати... Їх положення важке. Та найбільше відчувають великий голод українських друківаних слов...

ва. „Краківські Вісті“ подають що доводяться, що перестав виходити в Німеччині „Голос“, український двотижневик, призначений для українських полонених. Так само введовзі має перестати виходити білоруський тижневик „Раніца“. Невідомо, з яких причин це діється... Зате німецька таборова влада „дозволила“ українським і білоруським полоненим читати берлінську, російську газету „Новое Слово“, яка спокійно дає виходити їм, як подають „Краківські Вісті“, залюбки поміщує різні протиукраїнські й неправдиві вісті, зокрема про життя українського народу над Сяном і Бугом (під німецькою окупацією), де ця газета добуває тільки — „мало російського народу“. Ось ту газету дозволяється тепер читати українцям у німецьких таборах...

РІЧНИЦЯ НІМЕЦЬКО-МОСКОВСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

Першу річницю німецько-московського порозуміння відсвятковано кількома статтями в щоденниках з одного і з другого боку. Статті ці зредатовані в дуже приязнім тоні, і остільки однозвучно, що мимоволі виникає підозріння, чи не були всі ці писання складені в Берліні. Дуже характерно також те, що німецька преса пійшла у виявах „приязні“ навіть даліше самих „Ізвестій“. Берлінська „Берген-Цайтунг“ пише навіть, що „можливість війни поміж Німеччиною та ССР виключено назавжди“. „Фелькішер Beobachter“ висловлювався трохи з меншим захопленням, зазначаючи, що „Німецько-советська умова спинила дальше поширення війни, заощадила великі жертви німецькому і російському народам і відповідала історичним традиціям та політичним і господарським інтересам обох держав...“ „Діпломатіш-Політіше Кореспонденц“ пише в досить „літійський“ спосіб, що „результати першого року справдили сподіванки обох сторін“, що може також значить, що німецькі сподіванки від самого початку були дуже обмежені.

Стаття „Ізвестій“ присвячена першій річниці німецько-московської ідилії відзначається небуденним московським — шибеничим гумором,

хоч і продиктованим очевидно в значній мірі з Берліну. „Підписання умови поклато кінець ворожнечі, яку штучно розпалювали поміж Німеччиною і Росією провокатори війни“.

„Найбільші жертви мали в часі війни 1914—18 Росія і Німеччина“, бідкаються „Ізвестія“.

Далі часопис запевняє, що „ідеологічні поріжнення“ ані трохи не перешкоджають „добросусідським відносинам“ поміж обома державами, та заявляє бундючно, що „Англія і Франція намагаються спровокувати збройний конфлікт між ССР і Німеччиною... для того, щоб поборювати зріст німецької могутності силами Советського Союзу...“

До шибеничного гумору московського уряду належать і його фарисейські пожелання, що німецько-московська умова не спинила вибуху війни, коли в дійсності її підписав Кремль не раніше ніж неминучість війни запевнив“. Смішно виглядає, коли московський часопис запевняє, що „співробітництво поміж обома державами відповідає їх політичним та господарським інтересам“...

Щодо господарських інтересів зокрема, то дуже характерно, що ані німецька, ані советська преса не подають ніяких чисельних дат від-

носно розмірів товарного руху між обома державами протягом першого року по підписанні порозуміння. „Ізв.“ зазначають лише, що „умова передбачає більший ніж колись раніше товарний рух“, але не говорять, чи це „передбачення“ здійснилось; з цього можна зробити висновок, що московський уряд не спромігся виконати перебраних суворих зобов'язань.

Коли „Ізвестія“ твердять нарішту, що „копакт дав можливість здійснити державні завдання ССР в районах його західних меж“, а разом з тим заявляє, що „Німеччина виявляє цим пактом зрозуміння великої питомої ваги ССР в міжнародній житті“, то між цими двома твердженнями існує очевидна суперечність. Коли московський уряд при-

мушений отверто заявити, що без пакту з Німеччиною ССР свої „державні завдання“ (територіальне хожатство) доклати не міг би, то це лише Московщина визнає міжнародно вагу Німеччини, а ні в яким разі не навідрізок. Часи, коли московські можновладці остерігали „імперіалістичні пхати їх свиняче рило (автентично, з одної з промов Ворошилова) до советського городу“ та загрозували „перенести війну на їх власну територію“, минули безповоротно. По році європейської війни російський уряд покладає всі свої надії вже не на силу червоної армії, якою раніше так хвалився, а виключно на „спільність інтересів“ з Німеччиною. І в цім полягає цілий зміст річниці німецько-московського пакту.

ЩОБ НЕ БУТИ ПЕРЕМОЖЕНИМ З ВЛАСНОЇ ВИНИ

Щоб зрозуміти, що означає незгода в народі, а зокрема братовбивча боротьба, а разом з тим числення на чужі, а не свої сили, добре прочитати те, що пише так добре нам відома американська журналістка, пані Ен МекКормик про те нещастя, в якому опинилась тепер Румунія.

В її мові (в часописі „Ді Нью Йорк Таймс“) звучить це так:

„Карло пробував переєднати кожну державу за виїмком своїх сусідів і знайти піддержку для себе всіма, лише не в себе дома. Це останнє занедбання було його найбільшою помилкою. Коли найновіша історія і вчить дечого, то головне того, що нарід все перед є переможений у себе дома, заки його переможуть вороги“.

Українська громада в Америці, що журиться тепер не лише долею свого прибраного краю, отже нашої Америки, але й долею краю батьків, нашої придаленої України, повинна поважно призадуматись над такими заввагами. І то ради збереження свого існування серед оцього положення, в якому ми тепер у нашій Америці опинилися, або й ще можемо опинитися. Факт, що українська маніфестація у Вашингтоні, як український виступ на Світовій Виставі в Нью Йорку дня 1. вересня не діждалась навіть згадки в нійорських газетах, є дуже проречистий. Правда, таке траплялось, нам теж у часі, коли проти нас не кидав ніхто ніяких ворожих наклепів, а тепер сталося це в часі, коли проти українського руху

йшли і далі ідуть наклепи й очернювання ще й з боку самих українців. Отже не бере нас досада й жалі проти незаних нам ближче ворогів, а проти тих людей, що є з українського роду і поставають ворогам матеріялу, неправдивого, або відповідно закрашеного, зверненого проти українського руху. Так є, що ті, що дістають цей матеріял, не є нашими ворогами, але як вони мають реагувати на ніби „достовірні“ відомості таки зпосеред української громади? Ось таким очернюванням ми нищимо самих себе.

Чи можливе викрити клеветників? Не лише можливе, але так є, що про деякого з них уже прилюдно говориться.

Немає двох думок, що клевети, як признака внутрішньої незгоди, нас страшенно ослаблюють. Ослаблюють так, що деякі суспільні діячі стають безрадними, а деякі сабодують, але вже і від праці відсуваються. А як використовують цю нашу слабкість наші „сусіди“, у першу чергу старої дати „московофіли“ дальше наші кровні браття, збаламучені колишнім малярським режимом, українці з Підкарпаття, також звисне.

Свідомі й витривалі громадяни не можуть через те упадати на душі. У часі першої світової війни мали ми до діла з подібними явищами. З того часу маємо й досвід, як оці затії поборювати. Цим досвідом слід нам покористуватися і тепер й розпочати енергійну проти-акцію.

Наверх з клеветниками як властивими членами — п'ятої коломи в Америці.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО РУМУНІЮ

До нашої редакції завітав грім. Б., американець українського походження, що перед советською окупацією Буковини й Басарабії, вийшов з Чернівців. Він є американським ветераном. Перебув біля 20 років на українських землях, що були під Румунією.

Його враження про Румунію та румунський нарід такі, що не дивота, чому Румунія так скоро розлітається.

На питання: „Як жилося українцям в Румунії?“, була така відповідь:

„Це не було життя, а чиста неволя. Українців не uznawali, хоч деколи, в останньому році в Букарешті зачали говорити і про українську меншину. Але це було для заграниці. В дійсності, кожний жандарм чи „сігуранца“ (тайна румунська поліція) мали право життя й смерті. Без найменшої причини, а тільки на підставі злого доносу, вивозили українців в концетраційні табори. Ніхто не знав, що потім ділося з такими жертвами. Жадного організаційного життя не було. Такі українські газети як „Час“ чи інші, повставали й падали, бо могли друкувати те, що їм давало румунське міністерство пропаганди“.

Не краще жилося навіть самим румунським селянам. Ось слова нашого оповідача: „Румунський нарід тяжко бідив. Коли жовіри були змобілізовані та відікликані на границі, то їх родини не мали що їсти. Навіть військо було голе й босе. Воно не тільки не мало чим боронитися, але й не мало найменшої охоти воявати“.

„На приказ Карла вбивано особи, що були запідозрені в опозиції. Карло та його любка Люпеску були так зневажені, що навіть син Карла, теперішній король Михайло, кілька разів намагався застрілити свого батька. Таке явно говорено. Поліція публично біла людей по пиці, брала хабари та арештувала кого попало“.

В дальшому оповідач говорив, про те, що Залізна Гвардія мала через ті зловживання влади досить багато прихильників серед населення.

Питали ми ще про те, чи стрічав українців, що втікали разом з поляками з Західної України, коли її захопили большевики. На це була така відповідь:

„Було теж багато українців, цивільних і військових. Але, здебільша, вони не признавалися перед румунами, певно зо страху, щоб ці не видали їх большевикам. Румунський уряд спочатку дуже добре опікувався польськими утікачами та платив польським офіцерам і урядникам, що були інтерновані, по 3,000 левів місячно. Але, опісля правдоподібно, під натиском німців, що поміч полякам урвали“.

Про малярів розповідав оповідач, що вони ще гірші дикунки як румуни. Таке можна було відчувати з оповідань тих утікачів з Карпатської України, що були втекли до Румунії минулого року.

Про прихід большевиків на українські землі в Румунії, оповідач нічого не знає, бо два дні перед загарбанням Басарабії та Буковини, він на пересторогу американського консула, вийшов до Констанци, румунської пристані над Чорним морем, а звідти за 38 днів прибув на малому кораблі до Нью Йорку.

Оповідання нашого гостя були назагал гіркі, повні болючих та пригноблених фрагментів, згадок та недокінчених. Людина чується неначе зневожена до життя, недовірлива та замкнена в собі. Бойться доносів та підозріння! До такого стану доводить людину — політична неволя.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(32)

— Добрий вечір, пане полковнику! — привітався звичайенько.

— Здоров, здоров, синку! — відповів старий, пильно оглядаючи в сутінках гостя. — Еге, та ти той самий молодець, що про нього казав мені сьогодні Крива! Данило чи як тебе?..

— Павло, пане полковнику.

— Егеж, еге, Павло, — так, либонь, і він казав... Старого Похила синку... Мого колишнього приятеля... Бач, і не пізнав в козацькій одежі, а як бачив тебе тоді... на майдані, хе-хе-хе... Добре ти їх тоді, хе-хе-хе! І Потоцького добре почастував, далібі, — насилу, кажуть, прочунався, — слабкий лежить, паскудник...

— То він прочунався?!

— аж скрикнув Павло.

— Прочунався, синку, — але

ти не бійся за дівку: її не зачеплять більше, — не до дівчат йому після твоїх обіймів; а от тебе, голубе, шукати-муть, — це вже запевне, і нехай мені сам лупцює межі очі чхне, коли брешу!... Та нехай шукають, — до матері Січі руки короткі!...

Коло них зібралось кілька братчиків, розглядали молодого незнайомого товариша, слухали старого отамана, але нічого не розуміли.

— Ну, я рад, синку, — казав далі полковник. Я й тоді казав, що бути тобі з нами... Маю око, голубе, хе-хе-хе... Павло знову низенько вклонився:

— Прийміть мене, пане полковнику, до товариства.

— Е, синку, це не наша воля, — на Січ кошовий скаже, — чи бути тобі в товаристві, чи

ні. А поїдеш туди разом. Приставай покищо до нас. Маєш що їсти?

— Спасибі, батьку, — знову вклонився Павло, — маю.

— От і гаразд... Коня постав до гурту... Це Денисов, бачу, бахмат, — звичний... Оце дітки, — звернувся старий до січовиків, — новий товариш вам. Батько його — заповожець, наш братчик, мій великий приятель... Десь у неволі тепер, якщо живий ще. А він, оцей молодик, принагідно давнун самого польного вчора вчора так, щотой ледве прочунався сьогодні вранці, — звісно, мусів парубок тікати, щоб на палі не посидіти, хе-хе-хе... А кудж і тікати, як не до нас, на Січ... Прийміть же його, як свого, а я тим часом піду до коршми покіряться з дороги. Без пригод потрапив до Чуги? — звернувся знову до Павла.

Павло збентежився й мняв шапку в руках, опустивши очі.

— Та як вам сказати?.. Я й не знаю, чи то добре, чи ні... Кажі, кажі, чого мнешся! Що там таке?

Парубок розповів свою пригоду з панськими гайдуками, а закінчивши, додав:

— Я не хотів той... заступитись тільки за тих людей хотів, та колиж панок отой дуже палений, — був би застрілив мене, якби не той... Я не хотів...

Братчики сміялися задоволено, а старий обурився:

— Не хотів?... Як то не хотів?... Та бий харизяку на кожному місці, коли треба за душу християнську заступитись!... Добре, лепсько вчинив, — нехай мені анциболот у саму губу начає, коли брешу!...

— То вам із того ніякої халепи не станеться? — повеселішав Павло.

— Нам?! Що тебе приналя?.. Дурне говориш!.. Вияжи краще коня, та гойда з нами вечеряти.

У Павла зсунулася вага з плечей: цілу дорогу до Чорного Лісу сумління й неспокій гризли його: як би там не було, а чоловіка застрілив, та ще й панського поспіаку... дізнався пан, то шукав би винуватця, й ні певне, що на братчиків нагримав би... Аж виходить, що вони бояться цього, як позаторішнього снігу, а заступатися за бідних людей,

хочби довелось і вбити нападника, — це „добре, лепсько“. Але — знов напосідали на парубка сумніви й непевність — чом же, як так, самі вони не встануть на все панство, що так кривдить наших людей?.. Поклав про все розпитатися згодом.

У коршмі було повно, але — жадного гамору. Братчики мирно вечеряли, прикладаючи до поставців до міри тому над усім панував лише легкий гоїмін та принагідний сміх. Коли ввійшов старий полковник з осаулою й писарем, та ніхто навіть уваги не звернув, окрім жиди, що кинувся назустріч ізза шинкасу, та зігнувшись в три погібелі, вхопившись старому за полу й поцілував.

— Пане полковнику... вітаю. Прошу сюди, тут дуже вигідно...

Вужем він протиснувся до одного із столів у кутку, стерполами лапсердака порохи й знов почав:

— Прошу ясновельможного пана полковника... Що ясновельможний пан полковник звольять?... Суть у мене добра оковита, а мед такий... такий...

ти!...

Жидюга аж очі примружив, щоб показати, який у нього чудовий мід.

— Гаразд, Гершку, гаразд, — промовив, уможучись за стіл, старий. — Не до медів твоїх нам, а от оковитої по Михайлику даси. Та й закуси, що там маєш...

(Дальше буде).

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР В АМЕРИЦІ

Гастон Анрі-Гей.

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

THE MAMMOTH'S TOOTH

By OSIP MAKOVY

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

(1)

A friend of mine gave me as a gift a mammoth's tooth, found somewhere in the vicinity of the Prut river.

"It will make a fine paper-weight," he explained, "and quite a novel one too. Instead of an ordinary leaden weight you have here a mammoth's tooth, thousands of years old. Why, the very thought of it should bestir your poetic nature!"

And indeed it did. I quickly put the leaden weight into the drawer and set the mammoth's tooth on top of the papers on my desk. The new paper-weight was not as practicable as the leaden one, still it had a hoary charm about it, common to very ancient relics.

For well nigh a week, often several hours a day, I would look intently at it. To be sure, I had other things to do also—writing. Yet every time I stretched my hand to dip the pen into the ink-well, my eyes would stray to the tooth. Quite often I would stop writing, and taking the tooth in my hand closely examine it. A wonderful tooth, indeed... no doubt about it... so old and so big... And various thoughts and reflections, mostly of a melancholy character, would begin flitting through my mind.

Sunday, I had no work to occupy me, so I went hiking in the woods. I spent a whole day communing with nature and when I returned home at dusk I was just in the mood to write poetry. I sat down at my desk and, as usual, glanced at the mammoth's tooth. It lay upon my unfinished novel. A sudden thought struck me: the mammoth's tooth lies upon my unfinished novel just like a monument upon the grave of the dead. The comparison was quite striking, a whole sequence of thoughts followed it, and I began to write:

Лежить у мене на столі
в печері найденій в землі
над водами старого Прута
великий зуб мамута.

Лежав він десятки тисяч літ
змилася земля і світ,
а він остався цілий, несталий,
пожовклий, скаменілий.

Тепер він починає дірби,
мої рукописи дірби,
притис, приляг, як велит сильний,
мов камінь намогильний.

No, that's no good! Its form does not suit the idea I wish to convey to my readers. There is none of that sepulchral quality about it that I want. Well, I'll try again. Maybe this one will be better, more solemn and mysterious:

Зуб мамута,
стара поживка пам'яті забути
дрібний атом в історії веселій,
дежить на мій праці довголітній.

Зуб мамута,
добутий з риняків старого Прута,
дрібний останок велита старого,
нікий апостол суму гробового,
він могучий:

у допотопний темний бір дрімучий
на снах татне думку сумовиту —
в мінливості темну, мріям повиту...

Oh, gosh, still no good! What good is it that this "apotheosis of funeral gloom," with which once a mammoth chewed grass, can drag my imagination off into the distant past, when for the life of me I can't clothe him in proper poetic form! Tooth of the mammoth... an old relic of ancient greatness... from the river Prut... a minute atom and silent apostle... Oh, that's entirely too fancy! Curse it! I know what I want to express, yet... The first form, however, seems about the best. I'll try it...

І зуб мамута часу не згріз,
мої папери він притис,
приляг думки мої і груди,
мов та могла груди.

Що дня на нього я дивлюсь,
у вічність глянувши боюсь:
там всяка твар забута,
як зуб важкий мамута...

Well, the thought here is not bad, in fact it's quite original; but form! What manner of a blasted thing is this, that I can't find form for it! Form and words that would in one instant transport the reader ten thousand years into the past! Even though this confounded tooth is nearly as large as a peasant's boot, still some manner of poetic form must be found to fit it!

Гей, думко, в давній час полинь,
у темних праїсах спочинь,
у допотопних диких борах,
в карпатських тїхах горах...

The "dumka" obeyed my bidding and flew back into ancient times, into the depths of a primeval forest; I sat down in the shade of a huge fern and began calling its savage denizens. But none appeared, instead:

Ліна гуде ярами гір,
аж тут страшний понурий звір
ступає тяжко, мов стоптаним,
грозбеним як пень ногами.

Мамут, мамут: старий мамут
зайшов над синій, бистрий Прут,
блукав тут сотні літ і згинув,
на знак мені свій зуб покинув...

Woe is me! Not even in a primeval forest can I find poetic form suitable to a mammoth's tooth. Of course, "Zvzda" would quickly publish this poetry, but that doesn't mean so much to me now; what I want is the satisfaction in having arrayed this mammoth's tooth in proper poetic raiment. Imagine! To lie unnoticed for ten thousand years—a thousand more or less does not matter—to find itself finally on top of my unfinished novel, to inspire me, and yet not to be able to find at my hands suitable poetic raiment, poetry which would be filled with melancholy, sepulchral thoughts, like those that hold me in their grip now,—that indeed is tragedy! I simply must find some suitable poetic expression for the myriads of thoughts whirling about in my weary head. Ah me, is it not enough to discourage anyone to know that my unfinished novel, when finished, will not exist for more than ten thousand years, nor five thousand, nor even a thousand, nor even a hundred... No, I can't permit it go lower than one hundred. If it can't last at least one hundred years, then there's no use of my finishing it. And yet this confounded tooth lies athwart it like some stone monument. The novel hasn't even seen the light of day and already I have set down upon it, like some gravestone, a mammoth's tooth, which even the teeth of time have not been able to destroy. The mammoth has left something to be remembered by, while I, a human being, cannot. Is it worth living then? Why work

and slave, why worry, why rack one's brain for fresh ideas, when not even a trace of them will remain? Some day, digging up the old cemetery they will find your old skull, which now houses so many ideas and suffering, and they will cast it on a refuse heap and fill your grave with another dead one. And as for your work—no one will even remember it. New people with new ideas will arise, so why should they remember it?

Зуб мамута...

Гей, пране, радосте життя затрута!
Безсладно в безконечності ти згинеш,
ніякого сліду на пам'ятку не кинеш...

Oh gosh! How commonplace! I would fain express my deep emotion, my deep sorrow—arising from my realization of the futility of all effort, of life,—in such manner that like some huge cloud it would hover over the entire span of twenty thousand years, and yet I can't!

I took the mammoth's tooth in my hands and began examining it again. I noticed nothing new about it. No doubt it looked the same a thousand years ago. Suddenly a cold realization broke upon me... If, as no doubt it is true, all my work will sooner or later perish and leave not even a trace of itself, then it stands to reason that even this poetry about the mammoth's tooth will perish too. Then why should I struggle over it? Is it not better to go to bed? Why, it's close to midnight!...

This last idea of mine was the wisest of them all during the past four hours, and so, from the ancient primeval fastness I returned straight to my bed. For a half an hour more yet I saw before me the immense figure of the mammoth, tramping through the jungle, making the ground tremble beneath his feet, until finally, burdened with heavy thoughts, I fell asleep...

For several days I had peace, undisturbed by any thoughts of the mammoth's tooth—for I refused to harbor them. True, I saw him everyday, but it was in the light of an enemy: I felt aggrieved towards him for disillusioning me in regards his poetic possibilities. I had written poems about the whole world—and they all had come out well; I had written about the stars in heaven—and they too were not bad (I wrote a wonderful poem about the moon: ten love-stricken swains wrote me letters of thanks for it);—while here an ordinary tooth, even though he be a mammoth's tooth, still a tooth nevertheless, has managed to avoid being captured and put into proper poetic form! Evidently, either he does not deserve poetic raiment, or I cannot... but, no! I simply must write something about him, if not poetry, then a novel, if not a novel, then a novelette, if not a novelette, then a philosophical treatise—anything, so long as it would express the thoughts that have settled themselves in my head and refuse to budge. However, I shall not start writing now... some other time... when I'm in the proper creative mood.

The proper mood came upon me quite soon, before the week was over; and I decided to write a novelette about the mammoth's tooth. Since, however, funeral thoughts alone were not enough for this task, I decided to brush up a bit on my knowledge of the mammoth. I re-read some of my long-forgotten school notes on zoology, pored a little over a standard work on mammoths and other primeval animals, and closely examined a picture of him in the museum of natural history. Then I deliberated upon the plot of my proposed novelette. I decided it would be best to use in the story the same theme that baffled expression in poetic form: I would drag the reader back into the primeval forest, lead him stumbling through ravines and hollows, and then gently steer him to modern times, and, vaguely, with a touch of mysteriousness, point out to him that which he undoubtedly already knew himself: "vanity of vanities, all is vanity." And thus I began to write, but in prose this time. I decided that this mammoth's tooth was to play a very philosophical role in lives of a young couple. They were about to be married, when suddenly they received this tooth as a present. The sight of this ancient relic caused them to think of eternity and the never-ending sense of things, and all thoughts of marriage deserted them. "What's the use of getting married!"—they said, and parted. He took the tooth with him, kept it for several years, but since the sight of it always awakened sad memories within him, he finally threw it away—and thus it came into my hands...

The plot is indeed pretty good! It lends itself even better than poetry to funeral, sepulchral thoughts! Well, here goes!

"He lies here before me on the table, witness of ancient Pre-Deluge times, a massive, heavy, dark yellow tooth of a mammoth. I use him as a paper-weight. A peasant found him on the banks of the Prut river and, unfortunately, made a gift of him to my young friends. Little did he reckon, the good man, what ill-luck his gift was to bring to the couple..."

"Strange, indeed, is this petrified tooth, with veins like enamel; no animal today has such a tooth. In my imagination I see before me the huge primeval mammoth with his coarse outer hair and close woolly under-hair, and his enormous curved tusks, with two rows of teeth, such as this one here before me—truly, a veritable milling machine for the grinding of food; I see him wandering through the jungle on the Prut—alone, menacing, a mighty giant..."

"With the passage of time his progeny, the elephants, have become dwarfed in size and have forsaken the frozen fastness of north for the warm climes of the south. Nothing has been left of their mighty ancestors, except here and there, in out-of-the-way places, beyond the sight of human eyes, often embedded in ice, there lie their bones, time-enduring and yellowish bones, which even the almighty tooth of Time could not destroy."

"And as I look upon this mammoth's tooth, swiftly my imagination speeds into the ancient, primeval forest, and there, in the shade of a huge fern, I lie down on the green, mossy sward, like upon some soft featherbed, and gazing at the sky, with doubt in my soul, with superstitious fears, vainly seek the riddle of life..."

"All is quiet and deserted... Suddenly the forest crackles, trees bend outward and break and with a heavy, dignified tread a huge mammoth approaches me... How weak and powerless against him I am! I, homo sapiens, master of all that lives and breathes!"

Here I paused writing for a moment and read what I had written thus far. Well the beginning it not bad; it's quite serious in tone. Now it only remains for me to skillfully shift from this mammoth to my hypothetical young couple and to the great event in their lives, an event as great as the mammoth.

I leaned back in my chair and stared at the wall. The wall remained silent, and I remained silent too... All was still in the room... Outside the wind whined most mournfully... The sun hid behind the clouds...

Before me lies the mammoth's tooth. He lies on my works, and also remains silent. How dignified he seems! How many deep thoughts are buried within him...

And thus I sit and think, when suddenly—I hear: not the mammoth's tooth on the table, but my own, tiny wisdom tooth, lodged way back in the corner of my mouth. Gently, but inexorably, he begins to ache, as if begging my permission to express himself more forcefully. I knew the idiosyncrasies of my wisdom tooth quite well, especially since last year; and although he was supposed to be a tooth of wisdom, yet the several foolish pranks he played... nerves and patience have long ago caused him to lose in my eyes any wisdom-like qualities. I pampered him like a spoiled child: every day I rinsed him with sweet-smelling mouth-wash, filled the cavity in him with a wad of clean white cotton, so that his delicate soul would not be contaminated by contact with various worldly fermenting food juices, but he, the ungrateful wretch, repaid me by visiting upon me such sorrows that often I could neither work, sleep, eat nor drink. It was exactly with such gentle aching, as now, that he usually gave warning of his intention to give vent to his long-suffering soul. It was his overture to a dramatic opera, in which I played the chief role, and in which I often sang some of the most soul-stirring mourning and sentimental songs ever heard—with true artistry, from the very depths of my soul!

I listen carefully: indeed it is my own molar that is beginning to ache. No doubt he wants another cotton filling, the third one today. Very well, you'll get it, my dear fellow! Just remain quiet, as just now I have enough trouble with another tooth, not as puny as you.

I plugged in another filling, and sat waiting: Bah, he no longer aches but throbs in a most confoundingly painful manner! One sharp twinge after another; and again! and again! Oh, woe is me! Maybe the poor fellow is cold? I wrapped a warm shawl about my face, sat down again, took my pen in hand and again began writing about the mammoth's tooth.

No sooner had I written several words: "And thus this mighty, giant mammoth's tooth," when suddenly such a piercing pain shot through my own tooth that beads of perspiration appeared on my forehead. I clenched my jaws, ground hard my teeth—but all in vain: my wisdom tooth was already frantically jerking at the roots beneath him, fairly beside himself with grief.

What else was there for me to do? I laid myself, fully clothed, on the bed, buried the side of my face into the pillow, placed another one over my head, and waited. It was uncomfortably warm, but I suffered patiently, waiting for this tooth of infinite wisdom to quiet down. It seemed to me that in this manner I would manage to calm him... And truly, his excitement began to subside, leaving in its wake a slight aching, with but an occasional sharp shooting pain jarring me afresh. And no sooner did a lull in the pain occur, then my thoughts once more reverted back to the mammoth's tooth. So auspiciously had I begun my story, in such a proper mood was I in, embracing such wide and distant horizons, posing the riddle of life—when just at this point my pigmy tooth dares to intrude upon the soarings of my mind with his petty troubles, and this, mind you, before the very face of his giant-friend. That's nothing less than utter vanity on his part! enough to stir any man to anger...

Oh!—As if in reply to me, my wisdom tooth suddenly gave me such a twinge! I forgot the mammoth's tooth, the distant horizons and the whole riddle of life. Boring deep into the pillow I waited, with bated breath, for the pain to cease, nearly suffocating in the process.

Just at that moment the door opened and in walked my friend, the one who had given me the mammoth's tooth. Closing the door he paused in surprise, seeing me apparently sleeping with a pillow over my head. Only when he saw my legs twitching did he realize that I was very much awake.

"What's the matter with you?" he asked. I stuck out my nose from beneath the pillow and moaned:—"Oh, let me alone! Two teeth ache me, one belonging to a mammoth, and the other one my own."

"What? A mammoth's tooth hurts you?" In a flash his question awakened a provoking thought in my mind, and so engrossed I became in its unusual quality and possibilities that I did not reply immediately to his question. In fact, the thought actually cheered me up, so much so that I cast aside the pillows, and rose to a sitting position, smiling.

"My friend," I said, "it's indeed very fortunate that I haven't teeth such as the mammoth had. Imagine if I did, and one of them began hurting me. Why, a man would be climbing walls from the agony, while the dentist would have to use a derrick to pull out such a tooth! Oh, my gosh, what pain that would be!"

My friend, however, did not in the least understand what I was driving at, and gazed at me with wondering eyes.

"What actually does hurt you?" he inquired "The mammoth's tooth or your own?"

"Oh! my wisdom tooth pains me, the one that drives me so often to distraction!"

"Then why don't you pull him out?"

Indeed, why don't I pull him out? The advice was truly wonderful, and what was more, given at a most opportune time. Without much ado I immediately hurried over to my dentist, repeated to myself several times: lucky for me that I haven't a tooth as large as that of a mammoth, and hypnotized myself with this comforting thought so well that I did not feel anything when my wisdom tooth, like a deserter, quit the ranks of his comrades. Not even the slightest pain did I feel when the dentist pulled him out.

Calm and satisfied I returned home. I sat down behind the table and again began looking at the mammoth's tooth. Near him lay the beginning of my novelette, "The Mammoth's Tooth." For awhile I toyed with the idea of writing further, but now I was no longer in the proper mood, and its beginning to longer satisfied me. Again I frowned in annoyance, for the confounded mammoth's tooth refused to lend himself even to a story. Yet I could not help finding excuses for him: it's not his, but my fault; caring for my own tooth I forgot about him and thus I really insulted him. That's not nice, at all... Well, I guess I'll have to write an imaginative poem about the ancient, prehistoric world, primeval forests, the Deluge. And the central character of this drama will be my mammoth... truly, fine possibilities here!

And again I am looking at this mammoth's tooth that lies upon my works, like a monument on a grave, and again I am thinking of the riddle of life, that is, until the second tooth of wisdom, my own, will again begin aching...

Lviv, 1898.

The End

ОБОРОНЯЮТЬ СВОЇ ПРАВА
ВАШИНГТОН. — Адвокатська Гільда подає меморандум головному прокураторові Джексону, в якому говорить, що це незаконно і неконституційно, коли деякі стейти забороняють комуністам, соціалістам та радикалам видавати своїх кандидатів на публичні уряди і на них голосувати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАГАНЮ СІТІ, ПА. Митинг Запорозької Січі, від 305, відбудеться в неділю, 15. вересня, в 10:30 раню. Проситися всіх членів сповнитися своїм обов'язком. Довгуючі члени, пам'ятайте, приййдіть і виповняйте свій долг, бо як не, то буде успішною. — М. Гентош, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СИН УКРАЇНИ

Історична повість у трьох
частинах
З ІЛЮСТРАЦІЯМИ
І МАПОЮ

Ця повість з часів українського лішарства-козачства оповідає про Миколу, сина козацького сотника Тараса Навиайка, його участь у поході козаків проти Туреччини, його перебування в невольничому на турецькій галері та втечу з неволі. Читач діал довідується, як герой розбився на кораблі й врятувався на незнану землю, як він давав собі там раду зaporозькою винахідливістю, як він переживав вибух вулкана, борючись з диаволи злірами та людьми, як він дістав поселення на свій пустий острів і перемінив його в добре господарство. Нарешті повернувшись до Європи, він добився до рідної землі України.

Ціна \$1.25.

"СВОБОДА"

81-83 Grand Street

P. O. Box 846

Jersey City, N. J.

ФІЛЬМОВА ЗІРКА ШО-ФЕРКОЮ.

Ейрін Редмонд Нейсмит, англійська зірка фільмів й легітунка, хоче вертатися з Америки до Англії, щоби керувати амбулансом.

КОЛИ В ЛОНДОНІ ПЕРЕСТРАХ, ТО ЦЕ П'ЯТА КОЛОННА

ЛОНДОН. — Один випадок показав, що в Лондоні ще є п'ята колонна. У кривці у північній частині Лондону відкрили пачку німецьких карт до грання після наїзду німецьких бомбовозів. Поліція перевірила, що в цьому протилежному сховку був якийсь чоловік, що ширив пострах, як німецькі літаки бомбардували місто. Після наїзду цей чоловік виїшов, а полишив на своїх місцях карти німецького виробу. Очевидно, мусів це бути нацистський член п'ятої колонни, каже поліція.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХО-
ДИТИСЯ ЧАСОПИС
„СВОБОДА“.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

НА ДОМАГАННЯ ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКА ПРАВ. ГРОМАДА

— в Вашингтоні

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 15, 1940)

ВЕЛИКАВИЙ ФЕСТИВ

званий „CORN-on-COB FESTIVAL“

НА ВЛАСНІЙ ЦЕРКОВНІЙ ПЛОЩІ 675-679 SO. 19th ST., NEWARK

До татів буде грати добірна оркестра.

Початок у 2. годині пополудні. Вступ тільки 25 ц.

Комітет цієї громади починається до милого обов'язку зложити отже дорозку середньому подяку всім тим, що були прийняті на милому фестивалі та своєю прихильністю причинили до так величавої забави й збільшення фонду на благо Укр. Нар. Лому, який має поставити на цій самій площі. Рівнож запрошується щиро взяти участь в ньому, 15. ц. м., на Corn-on-Cob Festival, яку то забаву приготується ще з більшим старанням як попередню, щоби публіка місцева й позаміська, молода, старші й діти могли доволі забавитися, бо не мабути буде остання цього року забави на вільній площі. Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА РІДНА ШКОЛА

при Українській Православній Церкві св. Володимира,

334 1st 14. вулиця, в-Ню Йорку

розпочинає шкільний сезон з днем 16. ВЕРЕСНЯ 1940. р.

Наука буде вестися кожного дня від год. 5. до 7. вечір.

Вельмишановні Родичи! Як кожного року, так в цьому разом, комітет просить Вас: вписуйте численні своїх дітей до Рідної Школи! Науку буде вестись учитель, за порозумінням з ексекутивною церковною громадою.

Не будьте байдужими! Доживіть, що доживаєте велику справу, а комітет доложити всіх старій, щоби допомогти Вам виховати Ваших синів та дочок на свідомих членів своєї Церкви й Нації.

За ексекутиву: Степан Голутин, учитель.

НОВООРГАНІЗОВАНИЙ УКР. НАРОД. ТЕАТР

І УКР. ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ

— в НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ

народно драму з гуцульського життя п. з.

„Д-О-В-Б-У-Ш“

після Ю. Федьковича

Музика — М. О. Гайворонський. Режисер — Мнх. Скоробогач.

Оригінальні гуцульські пісні, танці і строї.

В НЮ ЙОРКУ — 13. жовтня 1940

В НЮ ЙОРКУ — 20. жовтня 1940

В ДЖЕРЗІ СІТІ — 27. жовтня 1940.

В ФІЛАДЕЛФІ — 7. грудня 1940

Просимо слідити за дальшими оголошеннями. Громади, котрі хотіли бачити в себе „Довбуша“ або яку іншу штуку, просимо гостинно до Студії М. Скоробогача, 65 E. 7 St., N.Y.C. Tel. GR 3-6260

ПОЗІР! ПЕРШИЙ ОСІННІЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ

улажений програмою ГОЛОС УКРАЇНИ

В СУБОТУ, 14. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 14, 1940)

В САЛІ STUYVESANT CASINO,

140 — 2nd Avenue (між 8. й 9. вулицями) у НЮ ЙОРКУ.

Початок у годині 7. вечором.

На цей концерт і баль програма Голос України просить українське громадянство і рушити за добру забаву до пізньої ночі.
Polish Salina.

3 ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ
ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛИФТОН, Н. ДЖ.

Організаційні збори.

В суботу, 7. вересня ввечері відбулися в нас союзові організаційні збори. На збори приїхав організатор У. Н. С., п. В. Загаєвич, котрого представив прийнятим президентом Петро Феденкевич. Реферат викладав належне враження, а також приніс відразу гарні успіхи: Михайло Бурнас, батько нашого фінансового секретаря, вписав сьогодні свою жінку і семеро повнолітніх дітей, а навіть свого майбутнього зятя. Після реферату були часті запити, які ставили майже усі прийняті. Вони діставали фахові відповіді, з чого були повні задоволені. Також інші прийняті заявляли, що впишуть свою молодість до У. Н. Союзу. Заяви зробили такі родини: крім Бурнасів, про які згадано вище, впишуть — Феденкевич, Василь Лазарович, Василь Матвійчук, Василь Матвійчук, Гнат Нічка, Фелікс Стриж, Теодор Байда, пані Мицан, Анна Похмурська, С. Сасовський, Сергій Винярьський, Антін Зелінський, Петро Криловський.

Ми віримо, що наша громада в Петерсон і Клифтон, а також наш відділ і молодечий клуб будуть проявляти живу діяльність. Є добра думка мати свій, хочби малий, але власний народний дім. Щоб ми і наша молодість не мусіли платити чужим. Бо „в своїй хаті своя сила і правда і воля“, як казав Т. Шевченко.

ПІШОВ ДО ВІЗНИЦІ, ХОЧ
ЗАКОННО ЗАРОБЛЯВ

ВІНДЗОР (Онтеріо, Канада). — Роберт Гармер три місяці заробляв на винімі грошей на канадсько-американській границі. Він завважав, що як купити грошей переказ в банку на канадські долари, може переїхати з Дітройту по американській стороні, до Віндзора по канадській стороні, та продати переказ далеко вище, бо канадські долари тепер таніші, ніж в Злучених Державах. Отже він клав у банку 85 доларів американських, за них діставав переказ на 100 доларів канадських, їхав до Віндзора, продав там в банку переказ за сто доларів, привозив назад канадські долари до Дітройту і тут діставав за них в банку 87 доларів американських. Дорога з Дітройту до Віндзора коштує 20 центів, отже він заробляв \$1.80. Часом діставав \$88 за \$100, отже заробляв по \$2.80. Деколи він купував перекази і по \$500 нараз, отже заробляв і по \$10 за однією поїздом. За три місяці заробив \$1,000. Але поліція в Канаді це замітила, його арештувала, посадила до тюрми на три місяці й наложила ще грошеву кару в сумі \$1,000.

MICHAEL TURANSKY

350 7th Avenue

New York, N. Y.

Beautifully styled and
Rippling lines in a superb
NATURAL RANCH
MINK COAT -- \$1200

Between 29 & 30 Sts
16th Floor
From 9 to 6 P. M.

Lackawanna 4-0973
Thursday till 8
Saturday till 5

НОВА МЕТОДА ПРИВЕРНЕННЯ
ЖИТТЯ ПОТОПЛЕНИМ

ВАШІНГТОН. — Журнал Модерної Медицини подає новий спосіб привертання життя потопленим людям, або людям затроєним газом. Досі клали таких людей лицем до землі й пробували штучним віддиханням привести до життя. Д-р Палм Прест з Колонгаги переконався, що є ліпша метода. Іменно приголомшену людину треба класти на правий бік і започаткувати штучне віддихання. В часі цього процесу треба натискати ребра й відвертати праве рамя взад. У той спосіб чоловік буде видихувати повітря з легень, а потім вдихувати його далеко легше, ніж коли він лежав ниць. По кількох минутах такої праці можна повернути зомлілого чоловіка на лівий бік і розпочати наново працю, лише що тепер ліве рамя буде відтягнене взад. В такій позиції можна теж натирати серце й спонукувати його до праці.

В КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХО-
ДИТИСЯ ЧАСОПИС
„СВОБОДА“.

ВЕТЕРАНИ ВИПІКАЮТЬ
КОМУНІЗМ.

НЬО ЙОРК. — Стейвовий командант американських ветеранів, Воселер, заявив, що колиб адвокатська корпорація станула в обороні Ізаака, який називав комуніста Гердзона своїм довіреним дослідником, вона в той спосіб стане оборонницею комунізму в публичних установах.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ
КОРОЛЬ.

Карикатура Михайла, 19-літнього короля Румунії, що заняв престол по абдикації його батька, Карла, котрий утік з краю.

НІМЦІ НАГРОМАДИЛИ МІЛІОН-
НОВУ АРМІЮ ПРОТИ СОВЕТІВ

ВАШІНГТОН. — Німеччина поробила всі можливі приготування, щоб забезпечити себе проти несподіваного нападу з боку Советів у часі німецької виправи на Англію. Таке звітують тут дипломатичні кола. Кажуть, що Німеччина має більш ніж мільон вояків чи то на німецькій території, чи на німцях занятих землях, що граничить із Советами. Достовірні вістки стверджують, що Німеччина укріпила позиції в Норвегії задалеко на півночі, щоб їх можна було вжити проти Англії. Ці укріплені околиці лежать у сусідстві міста Тромсо. Вони є всіляк відбиті всякий напад виміреним з фінської шийки, що простягається на північ від Швеції й межує з Норвегією. Дипломати пригадують теж, що Німеччина гарантувала ненарушеність границь Румунії проти можливого нападу Советів здовж південного побережжя Чорного моря.

Дипломати переконані, що ці німецькі приготування не мають на цілі нападати на Росію, але остерегти Росію, щоб не важилася напасти на Німеччину, коли вона занята Англією. Російсько-німецькі забезпечення вказують радше на осторожність ніж на взаємне недовір'я. Дипломатичні кола кажуть теж, що Німеччина повідомила Москву, що всіляк її посушення мусять дістати наперед згоду Берліна.

В ІТАЛІ НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ
ЖИДАМ УЖИВАТИ ХРИ-
СТІАНСЬКИХ ІМЕН

РИМ. — Національний Законодатний Комітет затвердив плян, щоб не дозволити жидом уживати християнських імен для затертя сліду свого походження. Головно не вільно буде перекладати жидівські імена на італійські грамаїтичні форми. Законопроект каже, що жидівські імена це їхні торговельні охоронні марки, унаслідок від предків.

Даром
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небезпечна нагода для всіх, що терплять на недомагання шлуночка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полегшення. Тим усім поручуємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ці варитися, а споживається в натуральній формі. По життєвій пробі переконаєтеся, як skutочно діють в недомаганнях таких, як квіси шлуночка, гази, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціальна Оферта	
по зменшених цінах.	
1 Package Millerton	.75
2 " "	1.25
3 " "	1.75
6 " "	3.00

Питайте за Зіллям Милертон у вашій суспільній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J. Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8
ввечір. Н неділі агідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

БОЛІНІГ

Рапи на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебіги (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 ввечір, Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ПОПРОБУЙТЕ
ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЄВРОПЕЙСЬКІ ЧАЙ:

1. — ГРУДНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на кашель і продуктивні подразнення внаслідок простуду.
Ціна \$1 за пакет.
2. — ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомагання: газ і гази, спричинені надміром квісу в шлуночку й часове затвердження.
Ціна \$1 за пакет.
3. — ДЮРЕТИЧНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять від запору сечі, пригнітеного подразнення міхура й сечового проводу, та болі крижів від простуду.
Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до:

Mrs. GRETA LESKOVAR,
507 E. 73 St., New York, N. Y.

В КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ЯК УДЕРЖАТИСЯ ПРИ ЗДОРОВЛЮ
ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ

Недуги крові, шкіри, нерві, загальну слабкість, хронічні болі, недуги шлуночка й відходової кишки, широкі й піхури й всякі хронічні занедужання чоловіків і жінок лікується успішно науковими методами. Порадьтеся д-ра Зінса з довірою. Особні поради кіннати для чоловіків і жінок. Розсліді крові, урини й лучами екс.

Записування сироватки й нащиплювання.

Умірковані ціни. — (ЕКЗАМІНАЦІЯ ДАРОМ)

(28 літ приватної і шпитальної практики)

DR. L. ZINS,
110 E. 16. STREET, NEW YORK, N. Y.

(Bet. Union Sq. & Irving Pl.)

ГОДИНИ: від 10. рано до 8. ввечір. В неділі: від 10. рано до 2. społ.

BATES & ANDERSON
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ДОМИ НА
ПРОДАЖ

Дво-фамільний дім на продаж, 2 гаражі і одна льота, на долинні 3 кімнати і склеп. Дуже дешево, \$850 готівки, \$25 щомісячно. Доходу є \$45 щомісячно. Добра нагода для сирогоного масара. Недалеко відбудеться 800 домі. Інформації можна засигнути у: John Charko, 9 Monroe St., Passaic, N. J. 214-6

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР

690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.: від 6 до 8 ввечір.
В неділі агідно з умовою.

ВСІ ЧАСТИ до направи ПЕЧЕЯ, вуглевих, газових, нафтових, огрівачів паром і гарячою водою, як також усілякі нові печі можемо дістати в: STOVE REFRS CORP., 182-186 Mulberry St., Newark, N. J., зараз коло пожежарні при Lafayette St. Телефон: MA 2-2913.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. Шкіра й кров.

Аналіза крові для подружжого свідчення.

Геморойди й желяки лікуються без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслу. X & Флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛЬФІО
І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

САНУЕЛ Р. КАНАЛ
Український
ПОГРЕБНИК

Ціна похорону навіть за \$150

433 State St., PERTH AMBOY, N.J.

Phone: P. A. 4-4646

МІРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжнці як далеко поз. Ньюарком. Бразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширі і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжнці як далеко поз. Ньюарком. Бразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширі і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами в ERONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цікаві пляхетські й купецькі витримки в часі, коли історична Польща правляла Україною, а турки правильно називали на неї на граблях.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

„СВОБОДА“

11-13 GRAND STREET,
P. O. BOX 344
JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 103. Розпучлива посвта.

WITH UNFLINCHING COURAGE TARZAN
HELD HIS BOUND WRISTS IN THE FLAMES.

THE ROPE TOOK FIRE. HE JERKED HIS HANDS
BACK. THE FLAMES RAN AROUND THE
STRANDS, TORMENTING HIS FLESH.

WHEN THE BONDS WERE WEAKENED
TARZAN SNAPPED THEM LOOSE.

QUICKLY HE BEGAN TO
UNTIE HIS FEET. THE
GUARD AWOKE.

З безмежною відвагою
Тарзан наставив свої повязані
руки в огонь.

Посторонок займився від
огню. Він скрутив руки взад.
Полум'я облетіла довкруги й
підсмалила тіло.

Коли посторонок ослабли,
Тарзан розірвав їх.

Швидко почав він розв'язу-
вати свої ноги. Але тоді вар-
тників збудився.